

Præambel til Lilleskolernes Sammenslutnings formål

Denne tekst er bestyrelsens bud på en selvstændig indledning til Lilleskolernes Sammenslutnings vedtægter: en præambel. Præambelen er således ikke en del af vedtægterne. I præambelen gives en karakteristik af lilleskolerne og Lilleskolernes Sammenslutning. På repræsentantskabsmødet 2024 vil præambelen blive præsenteret og der vil være tid til at repræsentantskabets deltagere kan bringe tanker og perspektiver til torvs.

Lilleskolernes Sammenslutning har siden 1974 dannet fællesskab for og omkring *lilleskolerne*, som orienterer sig indad i en interesse for lilleskolernes historie, udvikling og aktualitet, og som engagerer sig udad i det skole- og uddannelsespolitiske landskab – selvstændigt og i samarbejde med andre.

Lilleskolerne er udtryk for, at skoler med udgangspunkt og pædagogisk omdrejningspunkt i demokrati, inddragelse, kreativitet og kritisk sans kan være både levedygtige og meningsfulde. I Lilleskolernes Sammenslutning bestræber vi os på at understøtte dette. Vi skaber og støtter op om mødesteder, netværk og samspil mellem medlemsskolerne, hvor vi kan diskutere og kvalificere skolens pædagogiske projekt og plads i verden.

Det er karakteristisk, at *lilleskolerne* er optaget af fællesskab og demokratiske processer, der inddrager forældre, elever, medarbejdere og ledelse. Hvad det vil sige at være en del af et forpligtende fællesskab, og hvordan man, børn som voksne, deltager i, engagerer sig i og bidrager til det, står som et bærende element på *lilleskolerne*. Det gode børneliv, det gode skoleliv, det gode samarbejde mellem skolens aktører kræver tilstedeværelsen af og oplevelsen af gode fællesskaber.

Det ligger i selve grundlaget for *lilleskolerne*, at skolerne er i stadig udvikling og bevægelse og altid med afsæt i, hvordan vi som *lilleskoler* kan danne ramme om et skoleliv, hvor børnene får mulighed for at blive fagligt dygtige såvel som at danne sig et afsæt for at deltage i den verden, de er en del af. Siden den første lilleskole blev etableret i 1949, har dette haft mange udtryk, men fælles for *lilleskolerne* er en ambition om at opdrage og danne eleverne til demokratiske borgere, der kan tage stilling og ansvar, hvor end de kommer frem.

Det er gennemgående på tværs af *lilleskolerne*, at der tages udgangspunkt i børnenes forudsætninger. Inddragelse af børnenes erfaringer og plads til deres forskelligheder er i forgrunden. Børnene betragtes som ligeværdige og for at være denne værdi værdig, sigter *lilleskolerne* netop på at skabe rum for anerkendelsen og udfoldelsen af forskelle.

I *lilleskolerne* dyrkes og styrkes børnenes møder med mange forskellige sprog og udtryksformer. Både de praktisk-musiske fagområder såvel som de boglige fagområder vægtes – og kreativitet og praksis-nærhed er ikke forbeholdt bestemte fag og fagområder. Dansk og matematik kan gribes lige så kreativt an som undervisningen i værkstedsfagene – og det er kendetegnende at skolens fag griber ind i hinanden. Det helt centrale er mødet om noget mellem børn og voksne, hvor børnene lærer af og sammen med voksne og får forudsætninger for at forstå og begå sig i livet.

Lilleskolerne stiller sig skeptiske overfor en individ- og markedsorienteret uddannelsestænkning, hvor konkurrencen om at komme først og hurtigst ud på arbejdsmarkedet tegner skolens form og indhold. De tanker om børneliv og frihed der lå bag de første lilleskoler, og som *lilleskolerne* bygger videre på, sigter mod at nye generationer opmuntres til at træde ind i verden, får lyst til at være der og tage del i den – som frie borgere og ikke blot arbejdskraft. Viden, færdigheder og forståelse er en del af skolens opgave, men det handler grundlæggende også for *lilleskolerne* om at give nye generationer forudsætningerne for at leve deres egne liv. Det er netop kendetegnende for *lilleskolerne*, at de viser an til at livet kan leves på mange forskellige måder; at der er mange forskellige veje at gå – også veje vi endnu ikke kender. *Lilleskolerne er derfor også i dialog med og forholder sig til* tidens tendenser og tiltag – nysgerrigt, åbent og kritisk.

Demokrati, demokratisk tilstedeværelse og medindflydelse står centralt i *lilleskolernes* værdigrundlag, indretning og pædagogiske praksis. Det er en fællesnævner på tværs af *lilleskolerne*, at skolen er et sted, hvor børnene møder og gør sig erfaringer med et demokratisk samfundsliv og deltager i den fælles samtale om, hvordan vi skal leve sammen. Dette afspejler sig også i prioriteringen af et tæt samarbejde mellem børn, forældre og medarbejdere – både i forhold til det enkelte barn og gruppen/holdet/klassen som i forhold til hele skolen.

Det er kendetegnende for *lilleskolerne*, at der er kort vej fra ide til beslutning og handling – den enkelte forælder, elev og medarbejder er tæt på, og kan, i gensidig respekt for hinandens positioner i skolen, alle være med til at udvikle skolen. På *lilleskolerne* er forældrene og et godt og nært samarbejde mellem forældre og skole en helt afgørende del af skolernes værdigrundlag og struktur, der netop har denne nærhed og mulighed for indflydelse og deltagelse som et af sine grundlæggende afsæt.

Lilleskolerne er mangfoldige og repræsenterer hver især deres bud på en skole med et tydeligt indhold, værdigrundlag og holdninger. En skole hvor man er sammen om at finde ud af tingene, hvor der er plads til og forståelse for forskelle, og hvor børnene forberedes til at deltage i og tage aktiv stilling til den verden der omgiver dem.

Lilleskolernes Sammenslutnings bestyrelse,
April 2024